

Médiá a šport

Akademický rok: 2025/2026

Semester: letný

Vyučujúci: Mgr. Jozef Mergeš, PhD., univ. doc.

Kód predmetu: 1ISM Km/MESPO/22

Súhrn:

Predmet oboznamuje študentov s konceptom mediálneho športu a sumarizuje vedomosti o mediálnom športe v spoločensko-kultúrnom kontexte. Mediálny šport je termín zavedený na vyjadrenie ustanovenia vzťahu medzi športom a médiami. Predmet ozrejmuje komplexnosť systému, ktorý vstupuje do vzťahov v spoločensko-kultúrnom prostredí, a to prostredníctvom upriamovania pozornosti na súboj, hviezd, na kolektívne vedomie či na zdravý životný štýl. Mediálny šport sa dnes javí ako nekonečne opakovaný intertextový „formát“.

Predmet študentom vysvetľuje, ako mediálny šport komunikuje v spoločensko-kultúrnom kontexte 21. storočia. Deje sa tak najmä prostredníctvom stereotypných dramaturgických i komunikačných šablón: mediálny šport je schematický, tradičný, priezračný, vždy zrozumiteľný, nikdy úplne nekončiaci, relatívne nemenný, no napriek tomu fascinujúci v schopnosti zaujať široké masové publikum opakujúcimi sa veľkolepými momentmi, paradoxne, okrajového charakteru. Mediálny šport často aktivizuje kolektívne vedomie, „vyhľadáva“ hviezdne individuality a novodobých hrdinov. Sčasti spočíva na divadelných základoch – jeho aktéri sa predvádzajú v divadlách snov, sčasti sa prezentuje v militaristických mantineloch – jeho aktéri bojujú, spájajú národ, región, mesto aj dedinu do kompaktného, no iluzórneho celku.

Absolvent predmetu dokáže:

- určiť základné vývojové etapy zobrazovania športu a jeho aplikácie v mediálnom prostredí,
- samostatne zhodnotiť význam športových udalostí pri formovaní mediálneho prostredia, ale aj vplyv mediálneho prostredia na formovanie športovej udalosti,
- definovať mediálne športové výstupy v kontexte tlačových, elektronických a online médií s dôrazom na odlišnosti spojené s manifestáciou športu v konkrétnych typoch médií,
- definovať a charakterizovať koncept mediálneho športu v mediálnom prostredí,
- analyzovať súčasné trendy v realizácii a aplikácii mediálneho športu v rôznorodých oblastiach spoločnosti,
- identifikovať a analyzovať systém štruktúrnych vzťahov medzi mediálnym športom a kultúrou.

Stručný obsah prednášok a seminárov:

1. Hra a sociálno-kultúrna podmienenosť športu v mediálnom prostredí. Koncept mediálneho športu.

2. Vývoj, súčasný stav a perspektívy mediálneho športu. Šport ako integrálna súčasť rozličných typov médií (tlač, rozhlas, televízia, online). Športová žurnalistika.
3. Mediálny šport ako *javisko* a *bojisko*. Epická veľkoleposť a confrontainment v štruktúre mediálneho športu. Priame športové televízne prenosy. Športový komentár.
4. Mediálny šport ako *melodráma* a *exkluzivita*. Emocionalita a ekonomika v štruktúre mediálneho športu. Šport ako komerčný artikel.
5. Vizuálny charakter mediálneho športu – šport ako (mediálna) každodennosť.
6. Hrdinovia a celebrity v mediálnom športe. Dvojtvará mediálna identita športovca.
7. Šport ako súčasť tlačových médií, rozhlasu a televízie. Šport ako súčasť filmu. História – východiská.
8. Bulvarizácia športu v mediálnom prostredí.
9. Šport ako nástroj ideológie. Šport a politika. Globalizácia mediálneho športu.

Odporúčaná literatúra:

- BOČÁK, M. – MERGEŠ, J. – SASÁK, P. (2018): *Súčasný mediálny šport: tri prieniky do fungovania športu v televízii*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. Dostupné z: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bocak5>
- BOYLE, R. – HAYNES, R. (2010): *Power Play. Sport, the Media and Popular Culture*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- DĚKANOVSKÝ, J. (2008): *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán.
- HUNDLEY, H. L. – BILLINGS, A. C. (eds.) (2010): *Examining Identity in Sports Media*. London: Sage.
- JARVIE, G. (2018): *Sport, Media and Society. An Introduction*. New York: Routledge.
- Komunikácia v športe a o športe. *Jazyk a kultúra*, 2018, 9/35. Dostupné na: <https://www.ff.unipo.sk/jak/cislo35.html>
- MERGEŠ, J. (2017): Jazyk mediálneho športu ako odraz jeho vlastností. In *Jazyk a kultúra*, 8/31-32, s. 95-102.
- MERGEŠ, J., -- KOVALIK SLANČOVÁ, T. – RUSNÁK, J. (2024): *Od športu k médiám: mediálny šport v súčasnej kultúre*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity v Prešove. Dostupné na: <https://elibrary.pulib.sk/elpub/document/isbn/9788055533872>
- MERGEŠ, J. – KLINGOVÁ, J., (eds.) (2025): *Komunikácia v športe a o športe II*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity v Prešove. Dostupné na: <https://elibrary.pulib.sk/elpub/document/isbn/9788055535104>

Ukončenie predmetu

V priebehu semestra študent spracuje a odovzdá seminárnu prácu – analýzu (identity) mediálnej prezentácie vybraného športovca.

Predmet je ukončený priebežným hodnotením. V priebehu semestra študent spracuje, prezentuje na seminári a odovzdá **seminárnu prácu** zameranú na predmet štúdia. V priebehu posledného týždňa výučby sa realizuje **vedomostný test**.

Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a vedomostného testu. Na získanie hodnotenia A (výborne) musí študent získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.